

กลยุทธ์การพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียน
สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพิจิตร ตามหลักทศุติยาปณิกสูตร*
STRATEGY FOR THE DEVELOPMENT OF INTERNAL QUALITY
ASSURANCE OPERATION OF SCHOOLS UNDER LOCAL
ADMINISTRATIVE ORGANIZATIONS IN PHICHIT PROVINCE CCORDING
TO THE DUTIYAPÂPÂNKA SUTTA

ชิญาภา บัวศรี¹และ วรกฤต เกื่อนช้าง²

Siyapha Buasri¹ and Worrakrit Thuanchang²

¹⁻²มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครสวรรค์

¹⁻²Mahachulalongkomrajavidyalaya University Nakhonsawan campus, Thailand.

Corresponding author Email: wisiya26@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพิจิตร 2) เพื่อสร้างกลยุทธ์การพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ตามหลักทศุติยาปณิกสูตร และ 3) เพื่อประเมินกลยุทธ์การพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ตามหลักทศุติยาปณิกสูตร การวิจัยนี้แบ่งออกเป็น 3 ระยะ ผู้ให้ข้อมูลระยะที่ 1 คือผู้บริหารสถานศึกษา โดยการคัดเลือกแบบเจาะจง จำนวน 23 คน เครื่องมือที่ใช้คือแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง ระยะที่ 2 การสนทนากลุ่ม สร้างกลยุทธ์โดยผู้เชี่ยวชาญซึ่งคัดเลือกแบบเจาะจง จำนวน 9 รูป/คน เครื่องมือที่ใช้คือ แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา ระยะที่ 3 ผู้ให้ข้อมูลคือผู้บริหารการศึกษา ศึกษาพิเศษ นักวิชาการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโดยการคัดเลือกแบบเจาะจง จำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ได้แก่ แบบประเมินกลยุทธ์การพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพิจิตร ตามหลักทศุติยาปณิกสูตร สถิติที่ใช้ได้แก่ การหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลวิจัยพบว่า

1. ผลการศึกษาสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพิจิตร พบว่ามี 5 แนวทางการพัฒนาดังนี้ 1. แนวทางการดำเนินการจัดทำประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพิจิตร 2.แนวทางการนำเสนอบทสรุปข้อมูลของสถานศึกษา 3.แนวทางการ

* Received 10 March 2025; Revised 2 April 2025; Accepted 10 April 2025

สรุปผลการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาในแต่ละปีการศึกษาโดยเปรียบเทียบกับค่าเป้าหมายให้เห็นเด่นชัด 4.แนวทางการวิเคราะห์เพื่อวางแผนปรับปรุง และพัฒนาการกำหนดค่าเป้าหมายคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในแต่ละปีการศึกษา 5. แนวทางการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาที่สอดคล้องกับการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษา

2. ผลการสร้างกลยุทธ์การพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ตามหลักทฤษฎีปาปณิกสูตร ผลการวิจัยพบว่า ได้แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพิจิตร ตามหลักทฤษฎีปาปณิกสูตร ด้านจักขุมา 10 แนวทาง ด้านวิญโร 5 แนวทาง ด้านนิสสัยสัมปโน 5 แนวทาง

3. ผลการประเมินกลยุทธ์การพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพ ตามหลักทฤษฎีปาปณิกสูตรผลการวิจัยพบว่า ในภาพรวมด้านความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ในการปฏิบัติ ความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุดทุกรายการ

คำสำคัญ : กลยุทธ์, ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา, ทฤษฎีปาปณิกสูตร.

Abstract

The research had the objectives: 1) to study the status of the Internal Quality Assurance operation of the schools under the local administrative organizations in Phichit Province, 2) to make the strategy for the development of Internal Quality Assurance according to the Dutiyapâpânika Sutta and 3) to evaluate the strategy for the development of Internal Quality Assurance according to the Dutiyapâpânika Sutta. This research applied the Mixed Methods Research having 3 phase: 1) Data was collected from 23 key informants with the Semi-structured Interviews by the purposive sampling, 2) A focus group discussion from 9 experts, also selected through purposive sampling, the research instrument used was a focus group discussion record , and the content analysis, and 3) The data sources included 30 individuals, comprising educational administrators, supervisors, educational scholars, school administrators, and teachers responsible for internal quality assurance. They were selected through purposive sampling. The research instrument used was a strategy evaluation form for internal quality assurance operations in schools under local administrative organizations in Phichit Province according to the Dutiyapâpânika Sutta. The

statistical methods used in this study included percentage, mean, and standard deviation calculations.

The research results were as follows:

1. The status of the Internal Quality Assurance operation of the schools under the local administrative organizations in Phichit Province consisted of 5 guidelines: 1) the guidelines for the Internal Quality Assurance operation of the schools under the local administrative organizations in Phichit Province, 2) the guidelines for presenting the Summary of the schools, 3) the guidelines for summarizing the Quality Assessment according to the Educational Standard of the schools in each academic year, 4) the guidelines for analyzing to plan the improvement and development of the educational quality of the schools in each academic year, and 5) the guidelines for the Internal Quality Assessment conforming to the External Quality Assessment.

2. The strategy for the development of Internal Quality Assurance according to the Dutiyapâpânika Sutta found that: 1) the Cakkhumà (shrewd) consisted of 10 guidelines, 2) the Vidhâro (capable of administering business) consisted of 5 guidelines, and 3) the Nissayasampanno (having a good credit rating) consisted of 5 guidelines.

3. The evaluation of the strategy for the development of Internal Quality Assurance according to the Dutiyapâpânika Sutta found that the strategy for the development of Internal Quality Assurance operation of the schools under the local administrative organizations in Phichit Province according to the Dutiyapâpânika Sutta in 4 dimensions: the correctness, appropriateness, practicality and utility was at the highest level.

Keywords: strategy, Internal quality assurance, the Dutiyapâpânika Sutta.

บทนำ

การศึกษาเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของคนไทยทุกคน ที่รัฐต้องจัดให้เพื่อพัฒนาคนไทยทุกช่วงวัยให้มีความเจริญงอกงามทุกด้าน เพื่อเป็นต้นทุนทางปัญญาที่สำคัญในการพัฒนาทักษะคุณลักษณะ และสมรรถนะในการประกอบสัมมาชีพ และการดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างเป็นสุขอันจะนำไปสู่เสถียรภาพ และความมั่นคงของสังคม และประเทศชาติที่ต้องพัฒนาให้เจริญก้าวหน้าทัดเทียมนานาประเทศในเวทีโลกท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลงอย่าง

รวดเร็วของโลกศตวรรษที่ 21 (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย, แผนพัฒนาการศึกษาท้องถิ่น พ.ศ.2566-2570)

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 250 กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่ และอำนาจดูแลและจัดทำบริการสาธารณะ และกิจกรรมสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาให้แก่ประชาชนในท้องถิ่น ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ได้กำหนดเกี่ยวกับการจัดการศึกษาไว้ดังนี้ มาตรา 54 ให้รัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลาสิบสองปี ตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย รัฐต้องดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแล และพัฒนาก่อนเข้ารับการศึกษาตามวรรคหนึ่ง เพื่อพัฒนาร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัย โดยส่งเสริม และสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชนเข้ามีส่วนร่วมในการดำเนินการด้วย รัฐต้องดำเนินการให้ประชาชนได้รับการศึกษาตามความต้องการในระบบต่างๆ รวมทั้งส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต และจัดให้มีการร่วมมือกันระหว่างรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชนในการจัดการศึกษาทุกระดับ โดยรัฐมีหน้าที่ดำเนินการ กำกับ ส่งเสริม และสนับสนุนให้การจัดการศึกษามีคุณภาพ และได้มาตรฐานสากล การศึกษาทั้งปวงต้องมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ สามารถเชี่ยวชาญได้ตามความถนัดของตน และมีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ(กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย, แผนพัฒนาการศึกษาท้องถิ่น (พ.ศ.2566-2570) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 และ(ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 ได้กำหนดความหมายและหลักการในมาตรา 6 ระบุว่า “การศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรมมีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และมาตรา 47 ให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาทุกระดับประกอบด้วยระบบการประกันคุณภาพภายใน และระบบการประกันคุณภาพภายนอก มาตรา 48 กำหนดให้หน่วยงานต้นสังกัด และสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และให้ถือว่า การประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษา และเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก (สำนักทดสอบทางการศึกษา, 2561)

การบริหารการศึกษาเป็นกระบวนการทำงานให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในสังคมโลกจำเป็นต้องมีเครื่องมือในการบริหารจัดการศึกษาให้ได้มาตรฐานเป็นที่ยอมรับของสังคม ระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเป็นความรับผิดชอบของ

สถานศึกษาโดยร่วมมือกับชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องภายใต้การกำกับดูแล และสนับสนุน ส่งเสริมของหน่วยงานต้นสังกัดในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อสร้างความมั่นใจว่าผู้เรียนทุกคนจะได้รับบริการด้านการศึกษาที่มีคุณภาพจากสถานศึกษา เพื่อการพัฒนาความรู้และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่กำหนดไว้ ซึ่งแนวคิดการบริหารจัดการในองค์กรที่ประสบความสำเร็จส่วนใหญ่จะมีการบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์ (Strategic Management) ที่ใช้วิธีการจัดการที่มุ่งเอา “ผลลัพธ์” เป็นที่ตั้งแล้วพัฒนา “กลยุทธ์” หรือแนวทางเพื่อที่จะบรรลุผลลัพธ์การบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์ จึงเป็นการจัดการตามวัตถุประสงค์ (MBO : Management by Objectives) กระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ (Strategic Management Process) โดยมีขั้นตอนสำคัญเริ่มด้วยการวิเคราะห์สถานการณ์ (Situation Analysis) เป็นการวิเคราะห์ปัจจัยแวดล้อมภายนอกและภายในองค์กรที่เรียกรวมๆว่า SWOT Analysis ที่จะนำไปสู่การกำหนดวิสัยทัศน์ (Vision) พันธกิจ(Mission) และวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ ทั้งหมดนี้เป็นสิ่งที่ต้องการให้บรรลุหรือ “ผลลัพธ์” ที่ได้สร้างความเจริญก้าวหน้าในธุรกิจต่างๆ มาแล้วอย่างมากมาย (รังสรรค์ ประเสริฐศรี, 2549) ดังนั้นผู้นำเป็นบุคคลสำคัญในองค์กร มีบทบาทในการบริหารเพื่อให้บรรลุตามนโยบาย และวัตถุประสงค์ข้างต้น ให้ประสบความสำเร็จ และเป็นไปตามแนวทางที่พึงประสงค์ โดยการอาศัยความร่วมมือจากบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาทุกฝ่าย ผู้นำจำเป็นจะต้องมีวิสัยทัศน์ ความรู้ความสามารถ และมีประสบการณ์เพื่อนำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จ และได้เปรียบในการแข่งขัน สอดคล้องกับแนวคิดภาวะผู้นำตามหลักพระพุทธศาสนา มีหลักธรรมที่นำมาประยุกต์ และบูรณาการเพื่อส่งเสริมให้เกิดคุณลักษณะที่ดีของผู้บริหาร ตามหลักพุทฺธยปาปณิกสูตร ประกอบด้วย ๓ ด้าน ได้แก่ จักขุมาเป็นผู้มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกลมีความสามารถในการวางแผน และฉลาดในการใช้คน วิรูโรเป็นผู้ชำนาญในงาน รู้จักวิธีการ ไม่บกพร่องในหน้าที่ที่ตนได้รับมอบหมาย และ นิสสยสัมปันโนเป็นผู้ที่มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี และได้รับความเชื่อถือจากผู้อื่น (สัมฤทธิ์ กางเพ็ง, 2562) การบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดพิจิตร ได้มีนโยบายส่งเสริม และสนับสนุนให้สถานศึกษาในสังกัดมีการพัฒนามาตรฐานและระบบประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อให้มีความพร้อมและมีศักยภาพเพียงพอพร้อมจะรับการประเมินคุณภาพการศึกษาจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาจากรายงานประกันคุณภาพภายนอกผลการประเมินประกันคุณภาพภายนอก (พ.ศ. 2565 - 2569) จากสำนักงานรับรองมาตรฐาน และประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) การศึกษาปฐมวัย และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดพิจิตรได้รับข้อเสนอแนะจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ในการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

จากความสำคัญการจัดการศึกษา และประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา รวมทั้งข้อเสนอแนะจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน)

รายงานการประกันคุณภาพภายนอกการศึกษาปฐมวัย และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดการศึกษาโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาเกี่ยวกับกลยุทธ์การพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพิจิตร ตามหลักทฤษฎีปาปนิคสูตร เนื่องจากเห็นว่าแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาที่มีความชัดเจน และได้มาตรฐานจะเป็นตัวชี้วัดถึงการบริหารจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ และสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้ปกครอง และผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดการศึกษาของโรงเรียน ตามจุดมุ่งหมายของระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีคุณภาพตามเกณฑ์ และเกิดประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพิจิตร
2. เพื่อสร้างกลยุทธ์การพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพิจิตร ตามหลักทฤษฎีปาปนิคสูตร
3. เพื่อประเมินกลยุทธ์การพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพิจิตร ตามหลักทฤษฎีปาปนิคสูตร

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Method Research) ซึ่งมีทั้งวิธีการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ได้กำหนดขอบเขตด้านต่าง ๆ ไว้ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) มีผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ดังนี้ 1) การสัมภาษณ์ ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพิจิตร จำนวน 23 คนโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) และ 2) การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 9 รูป /คน

1.2 การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research)

การประเมินกลยุทธ์การพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพิจิตร ตามหลักทฤษฎีปาปนิคสูตรจำนวน 30 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการกองการศึกษา ผู้บริหารด้านการศึกษา ศึกษาพิเศษ นักวิชาการ ผู้อำนวยการสถานศึกษา และครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

2. เครื่องมือที่การวิจัย

2.1 แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างโดยมีลักษณะเป็นแบบสัมภาษณ์ปลายเปิดจำนวน 4 ตอน ประกอบด้วย ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ ตอนที่ 2 ข้อคำถามเกี่ยวกับสภาพ

การบริหารการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพิจิตร ตอนที่ 3 แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

2.2 แบบบันทึกสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เพื่อพิจารณาร่างกลยุทธ์ การพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพิจิตร ตามหลักทฤษฎีปาปนิคสูตร

2.3 แบบประเมินกลยุทธ์การพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพิจิตร ตามหลักทฤษฎีปาปนิคสูตร ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ ความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ในการปฏิบัติ และ ประโยชน์

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 การศึกษาสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพิจิตร ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ด้วยตนเอง

3.2 การสร้างกลยุทธ์การพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพิจิตร ตามหลักทฤษฎีปาปนิคสูตร ผู้วิจัยจัดการประชุม สนทนากลุ่ม(Focus Group Discussion)โดยผู้เชี่ยวชาญ

3.3 ประเมินกลยุทธ์การพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพิจิตร ตามหลักทฤษฎีปาปนิคสูตร ผู้วิจัย ดำเนินการแจกและเก็บแบบประเมินด้วยตนเอง

4.การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ดำเนินการ ดังนี้ 1) การวิเคราะห์ข้อมูลจากการ สัมภาษณ์การดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพิจิตร ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content analysis) การสังเคราะห์ข้อมูล (Content synthesis) และ 2) การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) การ วิเคราะห์ข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content analysis) โดยการตรวจสอบ ติความ และสร้างข้อสรุปจากข้อมูลต่างๆ ที่รวบรวมมาได้

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ดำเนินการ ดังนี้

ข้อมูลเกี่ยวกับการประเมินกลยุทธ์การพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา โรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพิจิตร ตามหลักทฤษฎีปาปนิค สูตร ใน ๔ ด้าน ได้แก่ ด้านความถูกต้อง ด้านความเหมาะสม ด้านความเป็นไปได้ ด้านความมี ประโยชน์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสรุป ข้อมูลเชิงพรรณนา

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพิจิตร ผลการวิจัยพบว่ามี 5 แนวทางการพัฒนาดังนี้ 1. แนวทางการดำเนินการจัดทำทำการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพิจิตร 2.แนวทางการนำเสนอทสรุปข้อมูลของสถานศึกษา 3.แนวทางการสรุปผลการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาในแต่ละปีการศึกษาโดยเปรียบเทียบกับค่าเป้าหมายให้เห็นเด่นชัด 4.แนวทางการวิเคราะห์เพื่อวางแผนปรับปรุง และพัฒนาการกำหนดค่าเป้าหมายคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในแต่ละปีการศึกษา 5. แนวทางการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาที่สอดคล้องกับการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษา

2. ผลการสร้างกลยุทธ์การพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพิจิตร ตามหลักทฤษฎีปาปนิคสูตร ผลการวิจัยพบว่า ได้แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพิจิตร ตามหลักทฤษฎีปาปนิคสูตร ด้านจักษุมา 10 แนวทาง ด้านวิธูโร 5 แนวทาง ด้านนิสสัยสัมปโน 5 แนวทาง

3. ผลการประเมินกลยุทธ์การพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพิจิตร ตามหลักทฤษฎีปาปนิคสูตรผลการวิจัยพบว่า ในภาพรวมด้านความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ในการปฏิบัติ ความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุดทุกรายการ

อภิปรายผล

1. การศึกษาสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพิจิตร ได้แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพิจิตร จำนวน 5 แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา คือ 1. แนวทางการดำเนินการจัดทำทำการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 2. แนวทางการนำเสนอทสรุปข้อมูลของสถานศึกษา 3. แนวทางการสรุปผลการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาในแต่ละปีการศึกษาโดยเปรียบเทียบกับค่าเป้าหมายให้เห็นเด่นชัด 4. แนวทางการวิเคราะห์เพื่อวางแผนปรับปรุง และพัฒนาการกำหนดค่าเป้าหมายคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในแต่ละปีการศึกษา 5. แนวทางการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาที่สอดคล้องกับการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษา ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และศึกษาผลการวิเคราะห์รายงานการประกันคุณภาพภายนอก : ผลการประเมิน SAR ภายใต้สถานการณ์ COVID-19

ของโรงเรียนในสังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จังหวัดพิจิตร (พ.ศ.2565-2569) จากสำนักงานรับรองมาตรฐานและ ประเมินคุณภาพการศึกษา(องค์การมหาชน)นั้น เพื่อเป็นการศึกษาแนวทางในการผลักดันให้นโยบายการประกันคุณภาพการศึกษาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพิจิตร ให้ถึงเป้าหมาย และเพื่อใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศ ในการวางแผน แก้ไข ปรับปรุง พัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 กำหนดให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษา จัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา อันนำไปสู่การกำหนดให้มีมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานขึ้น ประกอบกับได้มีการประกาศใช้กฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 และกระทรวงศึกษาธิการมีการประกาศให้ใช้มาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย ระดับการศึกษา ขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ พ.ศ. 2561 ลงวันที่ 6 สิงหาคม 2561 สำหรับให้สถานศึกษาใช้เป็นแนวทางดำเนินงานเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา และเตรียมการสำหรับการประเมินคุณภาพภายนอก ซึ่งจะทำให้เกิดความมั่นใจแก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายว่า การจัดการศึกษาของสถานศึกษามีคุณภาพ ได้มาตรฐาน และคงรักษาไว้ซึ่งมาตรฐานจากการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา และเนื่องจากการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเป็นงานที่ถูกกำหนดด้วยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และฉบับที่แก้ไขเพิ่มเติม หมวด 6 มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา ข้อกำหนดในมาตรา 48 ที่ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชนเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและ มาตรฐานการศึกษา และเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก (กฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561, 2561)

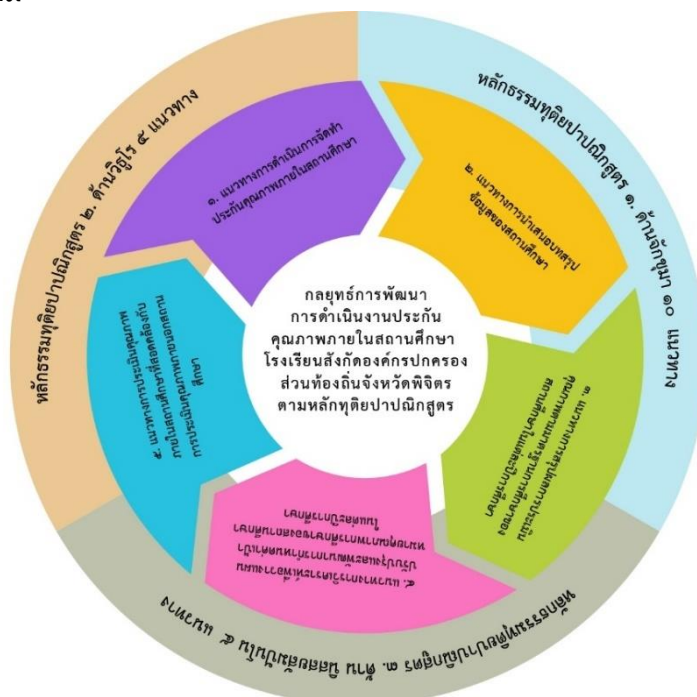
2. การสร้างกลยุทธ์การพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพิจิตร ตามหลักทฤษฎีปาปนิกสูตร ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวทางในการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และได้นำหลักทฤษฎีปาปนิกสูตรมาบูรณาการซึ่งเป็นหลักธรรมที่สอดคล้องกับแนวทางในการบริหารสถานศึกษา 3 ประการ ได้แก่ 1. จักขุม การมีวิสัยทัศน์ 2. วิฐโร การมีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน 3. นิสยสัมปันโน การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี และกระบวนการดำเนินการสร้างกลยุทธ์การพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษานั้นได้แนวทางในการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพิจิตร ตามหลักทฤษฎีปาปนิกสูตร คือด้านจักขุม 10 แนวทาง ด้านวิฐโร 5 แนวทาง ด้านนิสยสัมปันโน 5 แนวทาง ทั้งนี้เป็นเพราะว่าผู้วิจัยได้ดำเนินการประชุมกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถในการดำเนินการและ

การพัฒนากลยุทธ์การบริหารสถานศึกษา ด้านหลักธรรม ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพ การศึกษา และผู้อำนวยการสถานศึกษาที่มีความเชี่ยวชาญในการด้านการบริหารและมีส่วนสำคัญในการนำกลยุทธ์การพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ไปใช้ในสถานศึกษา ในการพัฒนาสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ ทนง ทศไกร (2561) ได้ศึกษา กลยุทธ์การพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาตามหลักทฤษฎีปาปนิคสูตร ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครสวรรค์เขต 1 กล่าวว่า กลยุทธ์การพัฒนาวิสัยทัศน์ (จักขุมา) ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ต้องเกิดจากการเรียนรู้ จากประสบการณ์ของผู้ที่จะพัฒนาวิสัยทัศน์ที่มีประสิทธิภาพจะช่วยเชื่อมโยงระหว่างวันนี้และอนาคตได้เป็นอย่างดี ทำให้บุคลากรเกิดแรงจูงใจที่จะก้าวไปสู่อนาคต ทำให้บุคลากรทำงานและมีมาตรฐาน ผู้นำต้องเป็นผู้ที่ชักนำชุมชนทั้งด้านวิชาการและวิชาชีพ จึงต้องฝึกอบรมตนเองเพื่อนำมาพัฒนาชุมชน การตระหนักถึง ความสำคัญของการเรียนรู้ การให้ความสำคัญต่อประสบการณ์ในอดีต การสืบสานความสำเร็จ การส่งเสริมความหลากหลาย กลยุทธ์การพัฒนาความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน (วิจิโร) กล่าวว่า ผู้นำต้องมีความรู้ในการมอบหมายงาน การวางแผนให้รู้งานการมีวิสัยทัศน์ การสร้างวัฒนธรรมองค์กร การมอบหมายงานการฝึกปฏิบัติ ผู้นำต้องเป็นผู้ที่ชาญฉลาดในงาน มีความรู้ความสามารถ ควรได้รับการฝึกอบรมการพัฒนาตนเองเพื่อพัฒนาภาวะผู้นำเพื่อความสามารถในการบริหาร กลยุทธ์ การพัฒนามนุษย์สัมพันธ์ (นิสสยสัมปันโน) นั้นผู้นำควรมีมนุษยสัมพันธ์กับชุมชนและผู้ปกครอง ผู้นำที่จะประสบความสำเร็จต้องประกอบด้วยคุณธรรมต่างๆ ในการครองตน ครองคน ครองงาน เพื่อบ่มง่เป้าหมายขององค์กรด้วยความมี คุณภาพและคุณธรรม การพัฒนาสัมพันธ์กับ ผู้ใต้บังคับบัญชาหรือผู้ร่วมงาน การสร้างความเชื่อมั่นโดยการให้นโยบายและข้อมูลข่าวสารที่ ถูกต้องและเหมาะสม การรับฟังข้อเสนอแนะและความคิดเห็นผู้ร่วมงาน ดังนั้นการนำหลักธรรม ทฤษฎีปาปนิคสูตรมาใช้ในการบริหารสถานศึกษาสามารถช่วยให้การบริหารงานการประกัน คุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาให้ประสบผลสำเร็จยิ่งขึ้น

3. การประเมินกลยุทธ์การพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนสังกัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพิจิตร ตามหลักทฤษฎีปาปนิคสูตร พบว่าผลการประเมิน ภาพรวมมีความเห็นว่า มีความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความมีประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด ทุกรายข้อ ทั้งนี้เป็นเพราะว่าผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องซึ่ง ครอบคลุมประเด็นการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา มีการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิที่มี ความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์ด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ได้ คัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์ในการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษาจึงทำให้ผลการประเมินกลยุทธ์การพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพิจิตร ตามหลักทฤษฎีปาปนิคสูตร อยู่ในระดับ มากที่สุดทุกรายการ และการพัฒนาการดำเนินการงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ให้เป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการศึกษาปกติของสถานศึกษาและ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องใน

สถานศึกษา เห็นความสำคัญของการร่วมกันพัฒนาสถานศึกษาจึงส่งผลให้กลยุทธ์การพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพิจิตร ตามหลักทฤษฎีปาปนิคสูตรมีความความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และมีความมีประสิทธิภาพในการพัฒนา สอดคล้องกับ สุกันยามาศ มาประจง (2563) ได้ศึกษา การพัฒนารูปแบบการบริหารการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 13 ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่เป็นเงื่อนไขสู่ความสำเร็จในการบริหารงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาให้ประสบผลสำเร็จ ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีกลยุทธ์ในการบริหาร คือ 1. นโยบายการทำงานที่มุ่งสู่เป้าหมายที่ชัดเจน 2. ภาวะผู้นำของผู้บริหาร 3.การทำงานเป็นทีม 4.การสร้างความตระหนักและการสร้างความรู้ความเข้าใจ 5. การกำหนดผู้รับผิดชอบ 6.การวางแผน การนิเทศ กำกับดูแล ติดตาม ตรวจสอบ ประเมิน 7. การมีส่วนร่วมและการปรึกษาหารือกับผู้ที่เกี่ยวข้อง และ 8.การสร้างบรรยากาศในการทำงาน

องค์ความรู้ใหม่

สรุป/ข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัยเกี่ยวกับผลการวิจัยเรื่องกลยุทธ์การพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพิจิตร ตามหลักทฤษฎีปาปนิคสูตรผลการวิจัยพบว่ามี 5 แนวทางการพัฒนาดังนี้ 1) แนวทางการดำเนินการจัดทำ

ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพิจิตร 2) แนวทางการนำเสนอบทสรุปข้อมูลของสถานศึกษา 3) แนวทางการสรุปผลการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาในแต่ละปีการศึกษาโดยเปรียบเทียบกับค่าเป้าหมายให้เห็นเด่นชัด 4) แนวทางการวิเคราะห์เพื่อวางแผนปรับปรุง และพัฒนาการกำหนดค่าเป้าหมายคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในแต่ละปีการศึกษา และ 5) แนวทางการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาที่สอดคล้องกับการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษา ซึ่งกลยุทธ์การพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพิจิตร ตามหลักทฤษฎีปาปนิคสูตร ประกอบด้วยด้านจักษุมหา 10 แนวทาง ด้านวิธูโร 5 แนวทาง ด้านนิสสัยสัมปโน 5 แนวทาง และผลการประเมินกลยุทธ์การพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพิจิตร ตามหลักทฤษฎีปาปนิคสูตรผลการวิจัยพบว่า ในภาพรวมด้านความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ในการปฏิบัติ ความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุดทุกรายการ

1. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

1.1 กลยุทธ์การพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพิจิตร ตามหลักทฤษฎีปาปนิคสูตร คือมุ่งให้ผู้บริหารสถานศึกษาได้พัฒนากระบวนการบริหารสถานศึกษาการบริหารจัดการที่เป็นประโยชน์และการร่วมมือของทุกฝ่ายในการพัฒนาสถานศึกษา

1.2 สถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพิจิตรควรศึกษาและวิเคราะห์รายละเอียดของแต่ละแนวทางการพัฒนา เพื่อให้เกิดความชัดเจนในการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ และผู้บริหารสถานศึกษาควรนำมาประยุกต์และปรับใช้สู่แผนพัฒนาการศึกษาหรือแผนปฏิบัติประจำปีของสถานศึกษาตามความเหมาะสม

1.3 สถานศึกษาที่จะนำกลยุทธ์การพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาไปใช้ควรมีการจัดทำเอกสารคู่มือการนำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพการดำเนินงานอย่างสูงสุด โดยผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ตรวจสอบและควบคุมการปฏิบัติกิจกรรมเป็นไปตามที่กำหนดไว้ในกลยุทธ์การพัฒนาการบริหารสถานศึกษา

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรวิจัยเกี่ยวกับกลยุทธ์การพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยใช้หลักธรรมอื่น

2.2 ควรทำการวิจัยเกี่ยวกับความสำเร็จของระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาในรูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม

2.3 ควรทำการวิจัยเพื่อพัฒนาบทบาทการสร้างความรู้ ความเข้าใจของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2566). แผนพัฒนาการศึกษาท้องถิ่น (พ.ศ.2566-2570).

กรุงเทพมหานคร: กระทรวงมหาดไทย.

ทงทไกร. (2561). กลยุทธ์การพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาตามหลัก
ทศุติยาปาปณิกสูตร ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์เขต 1. ใน
ดุชฎินิพนธ์พุทธศาสตรดุชฎินิพนธ์ สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

รังสรรค์ ประเสริฐศรี. (2549). การจัดการสมัยใหม่. กรุงเทพมหานคร: ธรรมสาร.

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. (2561). กฎกระทรวงการประกัน
คุณภาพการศึกษา. เรียกใช้เมื่อ 23 กุมภาพันธ์ 2561 จาก

<https://www.onesqa.or.th/upload/download/202110150943124>.

สำนักทดสอบทางการศึกษา. (2561). คู่มือการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้น
พื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา. เรียกใช้เมื่อ 6 มีนาคม 2567
จาก <http://www.qa.ru.ac.th/qa/images/document/qads61>.

สัมฤทธิ์ กางเพ็ง. (2562). ภาวะผู้นำเชิงพุทธ. มหาสารคาม: สำนักพิมพ์อภิชาตการพิมพ์.

สุกัญยามาศ มาประจง. (2563). การพัฒนารูปแบบการบริหารการประกันคุณภาพภายใน
สถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 13. ใน ดุชฎินิพนธ์ปรัชญา
ดุชฎินิพนธ์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ
บุรีรัมย์.